

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui

Țiscenco Alla XXX, născută la XXX, originară și domiciliată în XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 27.06.2017 pînă la 20.11.2017;

Instanța de apel de la 18.12.2017 pînă la 18.01.2018;

Instanța de recurs de la 10.04.2018 pînă la 23.05.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul central din 20 noiembrie 2017, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Țiscenco Alla a fost recunoscută vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 ore.

S-a respins solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la Țiscenco Alla cheltuielile de judecată în beneficiul statului în sumă de 768 lei, ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a reținut ca fiind constatat că, Țiscenco Alla la 18 aprilie 2017, aproximativ la ora 08.00, aflându-se în mun. XXX, str. XXX, urmărind scopul de a comite acțiuni violente în privința unui membru al familiei, a comis acțiuni de violență în familie în privința concubinului Vrînceanu Mihail, pe care l-a zgâriat cu unghiile pe piept, braț, antebraț, gât, spate, iar după aceea a aruncat un cuțit în direcția lui Vrînceanu Mihail, care i s-a înfipt în partea dreaptă a pieptului, cauzându-i astfel, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 147/D din 26.04.2017, leziuni corporale sub formă de excoriații pe piept, braț, antebraț, gât, spate, care sunt caracteristice prin zgâriere de unchii umane, plată pe piept nepenetrantă, caracteristică acțiunii cu obiect ascuțit-tăietor, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și se califică medico-legal ca vătămare corporală ușoară.

În drept acțiunile inculpatei Țiscenco Alla au fost încadrate juridic în baza prevederilor art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal.

3. Nefiind de acord cu sentința enunțată, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat de la Țiscenco Alla în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 768 lei.

În motivarea apelului procurorul a notat netemeinicia concluziei instanței de judecată în partea ce ține de respingerea solicitării acuzatorului de stat privitor la încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 768 lei de la inculpata Tișcenco Alla.

Argumentul instanței de judecată de respingere a încasării cheltuielilor judiciare precum că statul are obligația de a demonstra vinovăția persoanei, nu este plauzibil, în situația în care, statul și-a onorat această obligație, a demonstrat prin acțiuni de procedură legală vinovăția persoanei și pentru asigurarea bune desfășurări a procesului penale a suportat cheltuieli, iar art. 229 Cod de procedură penală, indică direct că condamnatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare.

Astfel, instanța de judecată la refuzul de a fi încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatei nu a constatat că încasarea acestora poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea inculpatei Tișcenco Alla.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 ianuarie 2018, a fost respins apelul procurorului, cu menținerea sentinței primei instanțe, fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, sentința primei instanțe este criticată de acuzatorul de stat în partea respingerii cerinței de a fi încasate din contul inculpatei Tișcenco Alla cheltuielile de judecată în mărime de 768 lei pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Sub acest aspect, verificând legalitatea sentinței, se atestă că instanța de fond întemeiat a respins cerința acuzatorului de stat privitor la încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare din contul inculpatei Tișcenco Alla în sumă de 768 lei.

Relevante în susținerea acestei concluzii sunt prevederile art. 143 alin. (1) pct. 2), (2) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale.

Plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Potrivit art. 227 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Concomitent, s-a reținut că, raportul de constatare nr. 266 din 28 aprilie 2017, raportul de expertiză judiciară nr. 147/D din 26 aprilie 2017 și raport de constatare nr. 241 din 18 aprilie 2017, au fost ordonate de către organul de urmărire penală pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale cauzate părții vătămate, aceasta fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii și încadrarea juridică justă a acțiunilor inculpatei, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Alegațiile procurorului că reieșind din prevederile art. 229 Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, este neîntemeiat, or, efectuarea expertizei medico-legale ține de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, iar în lipsa unei astfel de expertize procurorul ar fi fost în imposibilitate să încadreze juridic corect acțiunile inculpatei Tișcenco Alla și să formuleze învinuirea acestuia, și ulterior, în instanța de judecată să demonstreze săvârșirea infracțiunii. Un singur fapt că statul în persoana acuzatorului de stat a demonstrat vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii prin acțiuni de procedură, inclusiv, raportul de constatare și raportul de expertiză medico-legală, nu implică în mod automat încasarea acestei sume din contul inculpatei, decât în cazurile prevăzute de lege.

Instanța de apel, a notat că în temeiul art. 51 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, procurorul este în drept să pornească o acțiune civilă împotriva învinuitului, inculpatului sau a persoanei care poartă răspundere materială pentru fapta învinuitului, inculpatului în interesele statului, pe când la caz, procurorul nu a înaintat o acțiune civile împotriva inculpatei Tișcenco Alla.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, procurorul făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia în partea cheltuielilor de judecată și pronunțarea a unei noi hotărâri prin care să se încaseze de la Tișcenco Alla aceste cheltuieli. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel în partea cheltuielilor de judecată, motivînd că potrivit art. 142 alin. (2), 227 alin. (2), 228 alin. (3), 229 alin. (1) Cod penal, instanța urma să încaseze cheltuielile de judecată de la Tișcenco Alla.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procuror în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Recurentul în recurs a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Analizând temeiurile respective în raport cu motivele invocate în recursul declarat, Colegiul penal constată că acestea nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a respins solicitarea acuzării de a dispune încasarea de la inculpata în bugetul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 768 lei, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Prin urmare, Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiat acest argument, deoarece potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Cheltuielile judiciare cuprind sumele plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor,

interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal indică că, cheltuielile privind efectuarea expertizelor judiciare, solicitate de către organul de urmărire penală, nu se includ în categoria cheltuielilor judiciare care urmează a fi achitate de către inculpata.

Astfel, suma de 768 lei, solicitată de către procuror ca să fie încasată de la inculpata în folosul statului, constituie cheltuieli care au fost suportate pentru efectuarea expertizelor judiciare nr. 266 din 28.04.2017 -128 lei, nr. 147d din 26.04.2018 - 320 lei, nr. 241 din 18.04.2017 – 320 lei.

Mai mult, se relevă că prevederile alin. (3) a art. 75 din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, stipulează expres că „În cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova”.

Astfel, conform art. 142 alin. (2) părțile, din inițiativă proprie și pe cont propriu, sunt în drept, prin intermediul organului de urmărire penală, al procurorului sau al instanței de judecată, să înainteze instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară o cerere privind efectuarea expertizei judiciare pentru constatarea circumstanțelor care, în opinia lor, vor putea fi utilizate în apărarea intereselor lor. În acest caz, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este obligată să remită instituției publice de expertiză judiciară/biroului de expertiză judiciară materialele necesare efectuării expertizei judiciare. Raportul de expertiză judiciară întocmit la cererea părților se prezintă de către parte organului de urmărire penală, procurorului sau instanței de judecată, se anexează la materialele cauzei penale și urmează a fi apreciat în coroborare cu alte probe. În cazul în care, reieșind din concluziile formulate de experți în rapoartele de expertiză anterioare, se constată inoportunitatea dispunerii expertizei judiciare solicitate de către părți, iar efectuarea unei alte expertize va condiționa tergiversarea procesului penal, organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată respinge cererea părților.

În acest context, se atestă că în prezenta cauză penală ordonatorul expertizei judiciare a fost organul de urmărire penală (f.d. 20), fără a exista o asemenea cerere din partea părților.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel corect a respins încasarea din contul inculpatei a cheltuielilor judiciare, ca fiind nefondată.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Respectiv, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că temeiul invocat de către procuror nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârii contestate și, potrivit legii, se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 18 ianuarie 2018, în cauza penală în privința lui *Tișenco Alla XXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Publicată integral la **13 iunie 2018**.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan